

TRGOVSKI LIST

Časopis za trgovino, industrijo in obrt.

Naročnina za Jugoslavijo: letoletno 180 Din, za 1/2 leta 90 Din, za 1/4 leta 45 Din, mesečno 15 Din; za inozemstvo: 210 Din. — Plača in toži se v Ljubljani. Uredništvo in upravnštvo je v Ljubljani v Gregorčičevi ulici št. 23. — Dopis se ne vračajo. — Račun pri pošti, hranilnici v Ljubljani št. 11.953. — Telefon št. 30-69.

Leto XVI.

V Ljubljani, v četrtek, dne 27. julija 1933.

Štev. 84.

Usodna zmota

Nesporno je, da je eden vzrokov krize v tem, ker so cene poljedelskim pridelkom padle tako nizko, da se kmetija že ne izplača več, da je kmet tudi po prodani žetvi brez potrebnega denarja za nakup njemu potrebnih industrijskih izdelkov. Vsled tega se je razvilo mnenje, da se bodo cene za poljedelske pridelke zboljšale, če bo manj blaga na trgu, kajti po znanem pravilu velika ponudba niža cene, majhna pa jih viša. Zlasti v Ameriki se je zato razvilo močno gibanje, da se zmanjša površina obdelane zemlje, da bi bila žetev manjša. V to poglavje spada tudi znano uničevanje milijonov vreč kave v Braziliji. Tudi na londonski konferenci se je skušalo doseči sporazum glede zmanjšanja žitnih posevkov. Toda do sporazuma ni prišlo, deloma zaradi odpora Avstralije, deloma pa, ker ni bilo mogoče priti do soglasja z državami, ki uvažajo žito.

Posebno zanimivo je stališče, ki ga je zavzel avstralski delegat. Med drugim je dejal: Avstralija zelo obžaluje, da je konferenca tako zelo osredotočila vse svoje delo na vprašanje omejitve proizvodnje, ker ne verujemo, da bi se mogel pravi cilj konference, to je zvišanje cen, doseči z znižanjem proizvodnje. Z omejitvijo produkcije in s tem z zmanjšanjem ponudbe je res mogoče doseči za eno vrsto blaga višje cene, toda to ima obenem to posledico, da se zahteva od potrošnika večja kupna moč. S tem pa se ne dvigne splošni nivo cen, kar je bil glavni cilj konference, temveč more se doseči celo znižanje cen.

Stališče avstralskega delegata je vse-kakor pravilno. Ljudje morejo zapraviti samo toliko, kolikor morejo plačati. Če se dvigne cena blaga, a ostanje kupna moč kupca neizpremenjena, potem more kupiti le manj blaga. Problem ni v tem, da ljudje ne bi znali in mogli potrošiti braziljske kave, ki se vsako leto uničuje, temveč problem je v tem, kako dvigniti kupno moč prebivalstva, da bi mogli kupiti to kavo. Da je res tako, je pri nas jasno pokazalo povišanje trošarine na sladkor. Ljudje bi ga po vsej logiki morali vsled narastka prebivalstva porabiti več, dejansko pa je potrošnja padla, ker nimajo denarja, da bi sladkor kupili.

Glavni problem je zato, kako dvigniti kupno moč, ne pa kako omejiti produkcijo. Narobe bi morala večja produkcija v normalnih razmerah dvigniti kupno moč prebivalstva, ker le velika produkcija ustvarja bogastvo. Če torej kupna moč prebivalstva kljub večji produkciji pada, potem je tu poseben vzrok, ki jemlje ljudem uspeh njih dela. In ta poseben razlog je v prevelikih dobičkih največjih trustov, kartelov in velepodjetij. Navajamo le en primer, kako se brez prave mere podražuje blago in manjša proizvodjalca dobiček. Za prevoz skozi Sueški prekop mora plačati ladja 10.000 ton nad 840.000 Din pristojbine samo za enkratno pot skozi prekop. Jasno je, da tako drage prevoznine zlasti poljedelski predmeti ne preneso, če pa vseeno potuje ladja z žitom skozi Sueški prekop, potem se vsled drage prevoznine cena pridelkov bistveno zviša. Večina delnic Sueškega prekopa je v rokah nekaterih poedincev in tako morajo ladje vsega sveta delati, da pridejo ti delničarji do velikanskih dobičkov. Celo Angležem, ki imajo približno eno tretjino vseh delnic Sueškega prekopa, so začele te visoke pristojbine že presedati in zato delajo na to, da ustvarijo zvezo z Indijo po suhem, deloma pa dirgirajo že ladje okoli Afrike.

Ta primer kaže, da postranski stroški tako podražujejo kmetijske pridelke, da so celo pri nizki ceni za revnega potrošnika predragi. Samo upoštevajte vse stroške, ki pridejo k produkciji blaga: obresti za dolg, ki znašajo ponekod tudi več kot 20%, davki, prevoznina po železnici, prevoznina po morju, carina, razne takse, zaslužek

posrednikov, vse to podraži tako zelo pridelke, da na eni strani kmetovalcu nič ne preostane, na drugi strani pa postane blago za potrošnika predrago.

Kakor hitro pa bi vsi ti postranski izdatki padli, bi mogel kmet dobiti več, čeprav bi potrošnik plačal manj. Narasla bi zato kupna sila kmeta, več pa bi mogel kupiti tudi potrošnik, ker bi plačal za blago manj.

Zato je tako velike važnosti, da se tarife, prevoznine, carine, takse in tudi davki znižajo, ker ti postranski izdatki po-

draže najbolj blago, ne da bi pri tem dali kakšnih pozitivnih uspehov. Prav za prav se vsi ti postranski izdatki plačujejo le za birokracijo.

Ne z zmanjšanjem posevkov, temveč z odpravo vsake nepotrebne podražitve blaga je mogoče dvigniti potrošnjo in pa ceno pridelkom. Samo v tem je naravna rešitev vprašanja, dočim je umetno dviganje cen z uničevanjem produkcije po svojih posledicah škodljivo in ne more zato tudi primesti nobenega trajnega zboljšanja, ker samo znižuje blagostanje narodov.

Privilegiji za prekupčevanje

Predneavice uradniških zadrug se upocabljajo za druge konzume

Omenili smo že, da nimajo vse nabavljalne zadruge in konzumi istih privilegijev. Najbolj so privilegirane železniške nabavljalne zadruge, ki imajo poleg vseh privilegijev še **prosto prevoznino**. Nato so najbolj privilegirane uradniške nabavljalne zadruge. Ti posebno veliki privilegiji se **utemeljujejo** s tem, da država pre-malo plača uradnike in da jim zato s cenejšo nabavo življenjskih potrebščin zboljšuje plače. Ne bomo se tu spuščali v debato, če je to stališče pravilno ali ne, ali če je v skladu z ugledom uradniškega stanu, da se mu del plače izplačuje v naturalijah, temveč konstatiramo le dejstvo o posebnih privilegijih, ki jih uživajo uradniške zadruge.

Mnogo manjše privilegije pa imajo kmetijske nabavljalne zadruge in delavski konzumi, čeprav so v njih organizirani socialno najšibkejši sloji. Ni ravno torej s socialnega vidika posebno razumljivo, da imajo baš ti gospodarsko najšibkejši ljudje najmanjše privilegije.

Toda zaenkrat je tako in konzumi so na vse zadnje lahko zadovoljni, da sploh imajo privilegije, ne pa, da posegajo še po privilegijih, ki jim po zakonu ne gredo. So pa nekateri voditelji konzumov, ki ne spoznavajo te resnice in ki niso z majhnim zadovoljni. In tako se nam poroča z dežele, da sta v zadnjem času naročila dva uradnika večjo količino sladkorja pri ljubljanski uradniški nabavljalni zadrugi in ga **potem oddala, oz. prodala neki kmetijski zadrugi**. Tako je kmetijska zadruga čisto protizakonito prišla do cenejšega sladkorja in bila deležna privilegijev, ki pritičejo le uradniškim nabavljalnim zadrugam. Pri tem poslu pa sta **aktivno pomagala dva državna uradnika**. Nista pa to dva osamljena primera, temveč se je to dogajalo že večkrat tudi drugod.

Ne samo, da se na ta način oškoduje državo za njene dohodke, temveč se dela

tudi občutna škoda trgovstvu. Predvsem se škoduje dobremu glasu trgovstva, ker govore ljudje, ko pridejo na nedopusten način do tako cenega sladkorja še naokoli, kako prodajajo trgovci dražje, ko konzumi. Seveda tudi ne manjka dostavkov o nezastlihanih profitih trgovcev, čeprav je notorično, da zlasti pri sladkorju skoraj ni dobička, tako malenkosten je. Na podlagi protipostavnih dejanj se tako agitira proti trgovstvu in goji ona znana animoznost proti gospodarskim slojem, ki je povzročila vsemu gospodarstvu že toliko škode. Z vsjo odločnostjo zahtevamo zato, da se napravi red in da se ne dopušča tako nedovoljeno prilastevanje tujih privilegijev. Če že mora hirati trgovina od raznih privilegijev, potem ne gre, da bi trgovino čisto ubili oni, ki zlorabljajo tuje privilegije!

To zlorabo bi bilo treba kaznovati in edina pravična kazen je, da tista zadruga ali konzum, ki ne zna ceniti vrednosti prejetih privilegijev, ki te zlorablja, da jih sploh izgubi. Bilo bi to le v korist zadržni misli.

Skraini čas pa je tudi, da se z zakonom določi, da smejo vse privilegirane zadruge in konzumi prodajati le svojim članom. Če se pravi, da so ti privilegiji nadomestilo za reducirane uradniške plače, potem je logično, da smejo te privilegije uživati tudi samo uradniki. Samo zloraba teh privilegijev je pa, če uživajo njih ugodnosti tudi neuradniki ali pa uradniki, ki niso člani zadrug in ki jim ni mar za zadržno misel. Skraini čas je, da se v tem oziru napravi red in striktno prepove vsako prodajanje privilegiranih zadrug nečlanom.

Je pa to tudi v interesu davčne uprave, kajti s tem nedopustnim prodajanjem nečlanom se samo zmanjšujejo davčni upravi dohodki

Tudi to je davek!

Maribor, 23. julija.

Gotovo ni mesta v naši državi, ki bi imelo toliko tombol in sličnih »dobrodelnih« sročolovov, kakor Maribor. Od pomladi naprej do pozne jeseni ne mine skoro nedelje in praznika, da ne bi kako društvo prirejalo svoje tombole. Že na pomlad oznanijo naprej, katere nedelje nameravajo prirediti tombole, da si tako razdelijo čas, da ni medsebojne konkurence. In za trgovca se sedaj začenja križev čas. Glavne tombole in dobitki se sicer kupijo, toda treba je še stotin in stotin manjših dobitkov, ki jih zberejo potom prostovoljnih darov od raznih trgovcev in obrtnikov. Društvo za društvom hodí vso pomlad, poletje in jesen prosit po trgovinah, funkcio-narji zdaj te zdaj one organizacije si kar podajajo kljčke. In trgovec jim je izročén na milost in nemilost. Ne more jih odbiti, ker si razdele posamezni nabiraleci svoje žrtve, ki jih bodo obiskali, tako spretno, da se ne more izmuzniti nobena. Pridejo z raznimi priporočili od visokih oseb, pri katerih je zamera nevarna, pridejo znanci,

ki jim ni mogoče odreči daru ali pa nadlegujejo tolikokrat, da se nazadnje vsak uda. Dvakrat, trikrat bi še vsak rad dal in z veseljem. Saj uvidi, da se dar uporabi za socialne namene in da so nekatere organizacije res vse podpore vredne. Naš trgovec ima čuteče srce ter ne odreče podpore, če jo le zmore. Hudó pa je, če se to ponavlja neprestano. Kakšne malenkosti ni mogoče dati, mora biti že nekaj, kar ima večjo vrednost, ker zahteva to renome trgovine. In dvajset, trideset takih darov, to se pozna! Saj se poleg tega obračajo na trgovca tudi druge organizacije, socialna skrbstva itd. Pomislimo samo, koliko je mariborsko trgovstvo darovalo za pomožno akcijo za podpiranje brezposelnih!

Poleg tega še neprestane podpore prosilec, ki si podajajo kar kljčke! Nihče nima železnega srca, da bi lahko mirno prenašal bedo in trpljenje svojega bližnjega. Vse to so dajatve, ki velikokrat daleč presegajo legalne davščine, ki jih terjá od trgovca država in občina. Teh dobrodelnih davkov nihče ne upošteva, dasi

močno obtežujejo trgovčev proračun! Trgovci se gotovo ne odrekaajo tem dajatvam. Treba pa jih bo na vsak način omejiti na pametno mero. Omejiti je zlasti treba število tombol in sročolovov. Nimamo ničesar proti tombolam gasilnega društva, invalidov, podmladka rdečega križa, ki pošilja zbranim denarjem bolešno revno dečo na okrevališča. Toda tri, štiri take tombole so dovolj na leto. Bodo tudi mnogo več izdale, kakor če se vršijo vsako nedeljo in praznik. Ne moremo pa odobravati tombol raznih sportnih društev, zasebnih organizacij, ki še niso javno pokazale uspeha v karitativnem delu in ne pri javni dobrodelnosti.

Zato treba zahtevati, da se število tombol, sročolovov in sličnih »dobrodelnih« prireditev omeji in da se sploh neha to večno nadlegovanje javnosti za razna darila in podpore.

Tega davka je res že preveč!

Interesenti za kupčijske zveze

Spričo kratkega roka se tem potom povzajajo vse one tvrdke, ki vzdržujejo odnosno nameravajo vzdrževati kupčijske zveze s Palestino, da se v zadevi Jugoslovansko-palestinskega komiteja, ki je bil pred nekaj dnevi radi zboljšanja naše izvozne in uvozne trgovine s Palestino osnovan, gotovo oglase pismeno ali ustmeno do dne 1. avgusta t. l. v Zbornici za trgovino, obrt in industrijo v Ljubljani.

Pred velikim obrtniškim zborovanjem

Gotovo ne čuti gospodarske krize v naših razmerah noben stan tako zelo, kakor ravno obrtniški. Obrt, ki je imel še do nedavnih let »zlato dno«, je danes ena najmanj donosnih gospodarskih panog. Obrtniki, še do nedavna eden najsigurnejših stebrov našega gospodarskega življenja, se danes proletarizirajo. Veliko vzrokov bi se lahko našlo, ki so zakrivali propadanje našega obrtništva. Eden od glavnih je gotovo nečuvstvo šušmarstva, ki s svojo neoljalno konkurenco ubija obrt.

Okrožni odbori obrtniških združenj v Dravski banovini pripravljajo v mesecu avgustu veliko obrtniško zborovanje, ki bo dne 15. avgusta v dneih »Mariborskega tedna« v veliki unionski dvorani v Mariboru. Z zbranim statističnim gradivom bodo predočili jasno sliko o razpaslosti šušmarstva v Dravski banovini. To šušmarstvo ogroža legalnega obrtnika v že itak težkem gospodarskem položaju in mu jemlje še oni pičel zaslužek, na katerega more računati v naših razmerah. Število izvrševanja neupravičene obrti je zavzelo tako velik obseg, da bo kmalu več neupravičenih obrtnikov kakor legalnih. Šušmarstvo ne škoduje samo obrtnikom, ampak tudi državi, banovini in občinam, ki so tako prikrajšane na davščinah. Šušmarijo po ne samo posamezniki, veliko večjo škodo delajo razne državne in samoupravne delavnice, zlasti kaznilnice in slični zavodi, ki ne konkurirajo obrtnikom samo s proizvodi svojih delavnic, temveč vzgajajo vedno večji kader napol izučenih šušmarjev, ki po prihodu na svobodo izvršujejo priučeni obrt brez vsakega dovoljenja.

Mnogo škode prizadevajo obrtu tudi razne nabavljalne zadruge državnih nameščencev, ki proizvajajo razne obrtne predmete in ne plačujejo nobenih davkov.

Vse to dokazuje veliko važnost mariborskega obrtniškega shoda, ki bo pokazal, da vlada med vsemi našimi obrtniki popolna enodušnost in da se bodo vsi obrtniki složno borili za svoje pravice. Zato je dolžnost vseh slovenskih obrtnikov, da se zborovanja udeležijo v čim večjem številu, da se tako vidi enoten nastop vsega obrtništva. Treba je končno najti sredstva in pota, da se napravi konec šušmarstvu, ki ogroža vse obrtništvo.

Obrestna mera ograja izvoz

Kakor poroča »Narodno blagostanje«, je beograjska industrijska zbornica poslala ministrskemu svetu spomenico, v kateri zahteva znižanje obrestne mere.

V »Prager Tagblattu« pa smo pred kratkim čitali članek Hermanna Scheffterja, ki pravi, da ograža obrestna mera izvoz. Da bo imel »Slovenec« še več razloga za svoje aktualne teorije o kontingentiranju kredita in podobno, objavljamo še mi članek g. Scheffterja, ki, kakor upamo, govori dovolj stvarno za »Slovenčeve« teoretike. G. Scheffter pravi:

»V eksportni kalkulaciji je bančna obrestna mera eden najbolj važnih faktorjev. Zato ima naša tekstilna industrija, ki z izvozom stoji in pade, pravico, da zahteva, da se z napako visokih obrestni že enkrat neha. Dokler je bila Češkoslovaška »cenenav«, je igrala višina obrestne mere le podrejeno vlogo: proizvajalni stroški so bili pod svetovno višino in producent je mogel delati tudi z neugodnimi posojili, ker so ta le znižala donos njegovega dela, ne ga pa v celoti konsumirala. Odkar pa so padle nekdanje »najplemenitejše« valute, ne obstoji nobena potreba za višjo obrestno mero, kakor je običajna pri stabilnih valutah, če se noče naše gospodarstvo udušiti pod neznošnim bremenom. Visoki tečajji in visoka obrestna mera ne spadata skupaj. (In za naše poljedelske predmete, ki so naš glavni izvozni predmet, je tudi danes tečaj dinarja še visok. Op. ured.)

Nobenno gospodarstvo ne more ob stabilni valuti obstati brez cenene kredita. Ne višina tečajev, ne višina mezd ni za konkurenčno sposobnost industrije tako važna, ko obrestna mera. Višina obrestne obremenitve naše tekstilne industrije znaša danes pet do deset odstotkov od prometa. Oni, ki imajo največjo škodo od tega, so v prvi vrsti nameščenci in delavci, na katere padejo stroški čezmerne obremenitve z obrestni, nato brezuspešno delujoči podjetnik, čigar kapital se ne obrestuje in čigar delo le še redko daje kakšen zaslužek, nato pa tudi država vsled manjšega donosa davkov in nazadnje tudi finančni

kapital sam, ker je ta razvoj nezdrav in ker neizogibno vodi do kapitalnih izgub, ki jih nikdar ne more kriti še zaslužujoča in visoke obrestni plačujoča industrija. Pa še ta še zaslužujoča podjetja nehajo z investiranjem in prestajajo biti konkurenti na svetovnem trgu...«

Tako utemeljuje znižanje obrestne mere češkoslovaška tekstilna industrija. Kaj pa naj porečejo potem k visokim obrestim naši izvozniki, kaj naši kmetovalci? Neglede na to, da je na Češkoslovaškem obrestna mera znatno nižja, ko pri nas, je tudi zaslužek tekstilnih tvornic čisto nekaj drugega ko zaslužek izvoznika poljedelskih predmetov. Že itak nimajo poljedelski predmeti nobene cene in dostikrat jih mora prodati izvoznik na svetovnem trgu pod ceno. A sedaj naj plačuje še visoke obrestni, a brez kredita ni noben izvoz mogoč. Jasno je, da mora biti zaslužek izvoznika in tudi kmetovalca tem nižji, čim višje so obrestni za kredit in zato je tudi kmetovalec tisti, ki nosi v prvi vrsti pezo visokih obrestni.

Konkuriramo na tujih trgih tudi z državami, ki imajo nižjo obrestno mero ko mi. Kako pa naj n. pr. naš lesni izvoznik konkurira z avstrijskim izvoznikom, če mora pri vseh privilegijih, ki jih avstrijski izvoznik v Italiji že uživa, še plačevati višje obrestni! Naravnost čudeže bi moral delati naš izvoznik. In te čudeže zahtevajo oni, ki so nasprotni znižanju obrestne mere, ki nimajo za one, ki zahtevajo znižanje obrestne mere, drugo, ko prijazen pozdrav, da so vprijači.

Povsod po svetu znižujejo ali pa so že znižali obrestno mero, le pri nas naj ostane vse pri starem. Ali smo mar mi s kitajskim zidom obdana država, da bi nam bilo vseeno, kaj delajo drugi?

Obrestno mero je treba znižati, kajti to je v interesu našega izvoza in vsega našega gospodarstva in ta razlog je odločilen, ne pa mnenje onih, ki so se zaljubili v teorije in jih sedaj razkladajo v nepravem času.

Rooseveltova kampanja za večje plače

Z govorom po radiu je otvoril Roosevelt kampanjo za znižanje delovne dobe in povečanje plač. V svojem govoru je Roosevelt med drugim dejal:

Vse po 3. aprilu izdane odredbe in zakoni so samo del enega velikega načrta, ene velike logične celote. Že celo vrsto let je živela ameriška vlada čez svoje razmere. Zato je prva nužnost, da se redni izdatki spravijo v sklad z dohodki. To se je sedaj zgodilo.

Ameriški kredit je v dobrem stanu. Temelj zveznega kredita je dober, prostran in krepak. Ta kredit je podlaga vsega obnovitvenega načrta, zdravilo, ki ga zahteva ta načrt, pa je zmanjšanje proizvodnje. Zadnja štiri leta smo doživeli obupen padec v gospodarski pekli, toda izhod iz tega pekla je jasno viden. Če se bodo vsi proizvajalci v istovrstnih panogah industrije sporazumeli, da določijo iste plače in isto delavno dobo, potem povečane plače in skrajšana delavna doba ne bi škodovala nobenemu podjetniku. Zaradi tega postaja tu vprašanje osnovno vprašanje za vso družbo in ves narod. Roosevelt je nato povdaril, da so ta njegov načrt odobrili zastopniki delavcev, industrije in strokovnjaki socialne politike.

Nato je omenil predsednik Roosevelt, da dobe oni, ki se bodo ravnali po njegovih direktivah, modre orle s posebnim napisom.

Koncem svojega govora je dejal Roosevelt: Nimam nobenih simpatij za strokovnjake, ki ne verujejo, da je človeška sila dorasla gospodarski boleznim. Eden od razlogov za to moje stališče je, ker ti poklicni gospodarski strokovnjaki vsakih pet ali deset let menjajo svoje definicije o gospodarskih zakonih.

Nato je Roosevelt opozarjal na potrebo sodelovanja na industrijskem polju. V vsaki industrijski panogi so egoisti, ki plačujejo mršave plače in ki zahtevajo dolgo delavno dobo. Ta njih želja pa se mora preprečiti z zakonitimi sredstvi. Zaenkrat upa Roosevelt, da bo šlo še po svobodni volji industrijeov in le v skrajni sili bodo uporabljena zakonita sredstva, da bodo zaščitena podjetja, ki delajo »fair«, od brezvestnih konkurentov.

Roosevelt apelira na patriotizem in na človeško zavest podjetnikov, da privolijo

na novo ureditev dela, da bi mogla dežela rešiti se iz gospodarskega pekla. v katerem je že štiri leta. Skrajšana delavna doba in večje delavske plače bodo povečale kupno sposobnost prebivalstva in zopet omogočile »prosperity«. Vsi se morajo obvezati, da bodo obnovitveni načrt vlade podpirali in nobenega dvoma ni, da bo potem tudi uresničen. Zato pozivlja Roosevelt vse podjetnike, da mu pošljejo podpisane izjave, da so pripravljeni z njim sodelovati pri obnovitvenem načrtu vlade.

Rooseveltov govor je napravil na vse poslušalce silen vtis, in v Belo hišo so takoj po govoru pričeli prihajati telegrami in telefonska sporočila podjetnikov, da sprejemajo Rooseveltove predloge.

Adria prašek je boljši

»MODRI OREL«

Vsi delodajalci v Ameriki, ki imajo vsaj dva nameščena in ki so pristali na Rooseveltov predlog o 40urniku in 14 dolarjev tedenske plače, dobe posebne »modre orle« z napisom: »Član obnovitvene vlade — mi smo naredili svoje.« Te orle in napise smejo uporabljati tudi na svojem blagu, na pisemskem papirju, morejo jih nositi v gumbnici, ali v obliki odklikovanja. Na ta način hoče ameriška vlada častihlepnost ljudi uporabiti za svoje obnovitvene namene. Na vsak način dobra zamisel, ki bi jo mogli uporabiti tudi pri nas.

ZOPET MILIJON DELAVCEV ZAPOsLENIH V AMERIKI

Vsled sporazuma, ki ga je sklenil predsednik Roosevelt z najbolj važnimi ameriškiimi industrijami, je bilo zopet sprejetih na delo en milijon delavcev. Obenem so bile plače povečane vsem delavcem za 5 do 15 odstotkov, delovni čas pa je bil znižan na 35 do 40 ur na teden.

Uradni dan Zbornice za trgovino, obrt in industrijo v Ljubljani za Celje in celjsko okolico bo v torek dne 1. avgusta 1933 od 8. do 12. ure dopoldne v posvetovalnici združenja trgovcev za mesto Celje v Celju, Razlagova ul. 8, pritičje levo.

Ivan Ravnikar — šestdesetletnik

Te dni je praznoval svojo šestdesetletnico celjski podžupan in veletrgovec Ivan Ravnikar, ki uživa v vseh celjskih narodnih krogih največji ugled. Rojen je bil v Ljubljani, kjer se je tudi izučil v trgovski stroki. Pozneje je postal poslovodja ugledne Perdanove trgovine v Ljubljani, l. 1901 pa se je preselil v Celje in si ustvaril lastno trgovsko podjetje. S svojim temeljitim trgovskim znanjem, s svojo pridnostjo in solidnostjo si je v kratkem pridobil velik ugled v vsej slovenski celjski javnosti, svojemu trgovino pa je izpopolnil v tej meri, da je danes med prvimi celjskimi tvrdkami. Kot zaveden trgovec se je marljivo udeleževal tudi dela za napredek slovenskega trgovstva in je danes podpredsednik Združenja za mesto Celje. Kot zaveden narodnjak — in to še v onih časih, ko je bilo narodnjaštvo zvezano z neprijetnostmi — je vedno podpiral vsa narodna društva in tudi krepko sodeloval v narodnem delu. Čast podžupana staroslavne Celja jasno dokazuje, da je Ivan Ravnikar bil v narodnem življenju cel mož. — Odličnemu trgovcu in zvestemu narodnjaku tudi naše čestitke!

Razstave in sejmi

Veterinarska razstava

ki bo prirejena v okviru letošnjega jesenskega velesejma v Ljubljani od 2. do 11. septembra, bo prav za vsakega zelo zanimiva in poučna. To razstavo bo priredila Dravska sekcija jugoslovskega veterinarskega združenja, kar nam jamči, da bo razstava obsežna in verna slika sodobnega živnozdravstva ali veterine, kakršne do sedaj tudi v visokokulturnem tujemstvu še niso videli.

Razstava bo obsegala te oddelke: Pogoji in pomen živinoreje v naši državi. Embriologija, porodništvo. Nega in hranjenje mladih živali. Razvojne in vzgojne bolezni. Higijena nege živali. Higijena prehrane. Anatomija in fiziologija. Pasma. (Konj; govedo; svinja; ovca; koza; perutnina; kuncereja; čebele; ribe.) Kužne bolezni. Zatiranje infekcijskih in parazitarnih bolezni.

Druge bolezni. Forenzična veterina. Bolezni kopita in parkljev. Veterinarska praksa. Mazazstvo. Higijena živil animalskega izvora. Živalski promet. Živalske sirovine. Vsakdanje izkoriščanje živali. Druge male živali za sport in izkoriščanje, njih higijena in bolezni. Veterinarski pouk in literatura. Shematizem veterinarjev Jugoslavije. Ze iz tega kratko navedenega programa je razvidno, kako važna bo ta prireditelj za vse, ne samo za našega kmetijskega gospodarja. Razstava bo obsegala dva razstavna paviljona v pribl. izmeri 2000 m² razstavnega prostora.

*

Izložbene cigarete »Vardar« in »Drina« pridejo v promet ob letošnjem jesenskem velesejmu v Ljubljani od 2. do 11. septembra. Cigarete bodo na razpolago v sejemski trafikni na sejmišču.

Razpis nagrade za večjo uporabo lima

Da bi se odkrila nova področja za uporabo koščenega lima je mednarodno združenje fabrikantov lima »Epidos« razpisalo natečaj, da nagradi onega izumitelja ali izumitelje, ki na kemičnem, tehničnem ali katerem drugem področju iznajdejo nove možnosti za uporabo ali potrošnja tega proizvoda.

Natečaja se more udeležiti vsak, brez ozira na državljanstvo. Nagrade znašajo skupno 20.000 švicarskih frankov, ki se bodo obvezno razdelile. Nobena nagrada ne more biti manjša od 2000 švicarskih frankov. Poleg tega je določenih 10.000 švicarskih frankov, ki se morejo uporabiti kot posebna nagrada za najbolj zanimivo delo.

Dela v francoskem, angleškem ali nemškem jeziku je izročiti najkasneje do 28. februarja 1934 na Glavno tajništvo družbe de l'Epidos, 58 rue de Chateaudun, Paris (9e).

Ostale podatke daje ali navedeni naslov ali pa Akc. družba za kemično industrijo v Ljubljani.

Po svetu

Triumfalne dneve je doživela Lika ob priliki bivanja Nj. Vel. kralja v Liki. Ogromne množice naroda so se poklonile kralju in s tem javno manifestirale svoj jugoslovskega mišljenje.

Vojni minister general Stojanović je predložil skupščini zakonski načrt o Rdečem križu kraljevine Jugoslavije. Skupščina je priznala načrtu nužnost in ga tudi sprejela.

Narodna skupščina je sprejela zakonski načrt o likvidaciji agrarnih odnošajev v Bosni in Hercegovini. Izvedba zakonskega načrta bo veljala 50 milijonov dinarjev. Skupščini je bil nadalje predložen zakonski načrt o verskem pouku, ki je obvezuje v ljudskih in srednjih šolah.

»Jugoslovanski Rotary« je pričel izhajati v Beogradu kot polmesečnik. Urejuje ga bivši finančni minister dr. Milan Stojadinović.

Trgovsko-obrtniška omladina Jugoslavije bo imela svoj letošnji kongres v Kragujevcu v dneh od 29. do 31. avgusta.

Izmet paša in Titulescu obiščeta v septembru Bolgarsko.

Mussolini je objavil v »Morning Post« članek, v katerem pravi, da bi bila Evropa brez pakta štirih že pred novo vojno. Pakt pa je zagotovil Evropi deset let miru. Nadalje je Mussolini ostro nastopil proti mednarodnim konferencam, ki so vedno brezuspešne. Svetovna vprašanja bi smeli reševati le odgovorni zastopniki štirih veselil.

Zbližanje Francije in Italije, pravi sovjetska »Izvestija«, je na poti Angliji ki vidi v tem spremembo evropskega ravnanja. To je vzrok, da je pričel angleški zunanji minister govoriti o potrebi revizije mirovnih pogojev.

Göring je vprašal angleško vlado, če bi mogla tudi Nemčija, kakor je to Avstrija že storila, naročiti v Angliji letala za policijo. Iz Anglije so nato Göringov odgovorili, da Avstrija sploh ni naročila nobenih letal, tudi ne za policijo, da pa jih Nemčija sploh ne bi mogla dobiti, ker ima po mirovni pogodbi samo pravico do 50 v letalstvu izvežanih policistov, ne pa tudi do policijskih letal.

Italija je vrnila nadvojvodu Albrechtu njegov zaplenjeni grad v Arku ob Gardskem jezeru, ker je podpiral Mussolinijevo politiko in vplival na Gömbösa, da se je pokoril Mussolinijevim zahtevam.

Daladier se ne sestane s Hitlerjem, kakor je to predlagal Henderson, ker je proti temu sestanku nastopilo vse francosko časopisje.

Nemško-rusko vojno konvencijo, ki je bila sklenjena po rapalski pogodbi, so sovjeti na zahtevo Poljske odpovedali, kakor poroča pariški »Matin«. Sovjetsko ponudbo, da bi Poljska sklenila enako pogodbo z Rusijo, je Pilsudski odklonil.

Šefi sovjetske avijacije so obiskali na letalih Poljsko, kjer so ostali več dni in si ogledali poljska mesta.

Na predsednika avstrijske republike Miklasa so pripravljali hitlerjevci atentat.

Nemčija je pred novo revolucijo, piše v uradni avstrijski »Wiener Zeitung« nek nemški žurnalista. Razreden bo še ni nehal, v vrstah hitlerjevskih napadalnih oddelkov pa se pripravljajo brezposelni in nezadovoljni, da izvedejo drugo revolucijo, ki bi bila izrazito protikapitalistična in ki naj bi uvedla v Nemčiji socialističen režim.

Po novem konkordatu je priznana katolikv v Nemčiji popolna svoboda v verskem oziru (imenovanje škofov, verske šole, svobodna cerkvena imetja, svoboda redov, verski pouk v materinščini tudi za narodne manjšine), cerkev pa mora prepovedati vsako politično udejstvovanje duhovnikov in škofi morajo priseči zvestobo državi in da bodo tudi gledali na to, da bodo zvesti državi tudi duhovniki.

Velikansko racijo je po vsej Nemčiji izvedla nemška tajna državna policija. Točno opoldne so policijski oddelki ustavili ves promet ob vseh prehodih glavnih železniških in avtomobilskih cest in legitimirali ljudi. Mnogo oseb je bilo aretiranih, nekatere, ki so skušale pobegniti, na mestu ustreljene. Racija se je izvršila iz strahu pred komunisti.

Komunisti in skrajni desničarji so pripravljali v Španiji preobrat. Policija je prišla zaroti na sled in je aretirala baje 500 ljudi.

Heinrich Mann je postal član uredništva pariškega lista »Paris Midic«.

Denarstva

STANJE NARODNE BANKE

Po izkazu Narodne banke z dne 22. t. m. se je njeno stanje v zadnjem tednu spremenilo tako-le (vse številke v milijonih dinarjev):

Zlata in devizna podloga se je zmanjšala za 3:2 na 1.898:3. Samo zlata se je povečala za 0:066 na 1.797:2, tuje valute za 0:046, dočim so devize padle za 3:3 na 100:9.

Tudi devize, ki ne spadajo v podlogo, so se zmanjšale za 2:1 na 42:4; vsota niklastega in srebrnega denarja pa se je dvignila za 1:89 na 306:6.

Posojila so se zmanjšala za 3:2 na 2:250 in sicer so se zmanjšala eskontna za 3:2 na 1:932, lombardna pa so se povečala neznatno za 0:01.

Prejšnji predjudni državi so se povečali za 0:3 na 1.815:5; vrednosti rezervnega fonda so se dvignile za 0:2 na 46:8, nepremičnine za 0:48 na 157:8 in razne aktivne za 0:17 na 114:4.

Obtok bankoveev se je zopet zmanjšal za 48:8 na 4.265:5, dočim so se obveze na pokaz dvignile za 52:7 na 1.114:1.

Od posameznih obvez na pokaz so se dvignile državne terjatve za 3:7 na 10:8, depoziti po tekočem računu za 47:1 na 429:5 in razni računi za 1:8 na 673:7.

Obveze z rokom so se povečale za 2:2 na 1:900:2, razne pasive pa so se zmanjšale za 11:6 na 316:7.

Skupno zlato in devizno kritje se je znižalo od 35:37% na 35:28%, samo zlato pa od 33:43% na 33:40%.

Obrestna mera je ostala neizpremenjena.

KREDITI NAŠI NARODNI BANKI PODALJŠANI

Na zadnji seji baselske banke za Mednarodna plačila je bilo sklenjeno, da se podaljšajo za tri mesece krediti Avstrijski narodni banki (60 milijonov šilingov), Madjarski narodni banki (20 milijonov dolarjev) in jugoslovanski Narodni banki (3 milijone dolarjev). — Na seji se je nadalje ugotovilo, da je bilančna vsota v juniju padla za 8 na 712:4 milijonov šv. fr.

UREDITEV JUGOSLOVANSKIH DOLGOV

Iz Pariza se poroča, da bo vprašanje jugoslovanskih zunanjih dolgov v kratkem celotno rešeno. Podlago za ureditev dolgov tvori sporazum, ki je bil marca meseca dosežen s francoskimi upniki z dovolitvijo triletnega moratorija. V tem času se bo 10 odstotkov obresti transferiralo v tuje valute, za ostalih 90 odstotkov pa v bodo izdane 5-odstotne obligacije, ki se morajo amortizirati v 25 letih.

Kreditni posli bolgarskih bank so v stalnem nazadovanju. Od 4841 milijonov levov, kolikor so znašali v letu 1929, so padli krediti sofijskih bank na 2323 milijonov v letu 1932, torej za več ko polovico. Tudi krediti ostalih bank so padli v skoraj isti višini. Zato pa je naraslo kreditno poslovanje bolgarskih državnih bank, zlasti Bolgarske agrarne banke, krediti katere so znašali v letu 1926 2200 milijonov levov, leta 1932 pa že 5100 milijonov.

Na amerškem denarnem trgu bo razpisano sovjetsko posojilo v višini 10 milijonov zlatih rubljev. Posojilo se bo obrestovalo po 7% in bo amortizirano v 10 letih.

Sporazum o srebru je bil dosežen na londonski konferenci. USA, Kanada, Avstralija, Bolivija in Peru so se soglasile, da zmanjšajo izvoz srebra. Obenem je bil dosežen tudi sporazum glede nakupa srebra od Amerike in Indije.

Delnice Wiener Bankvereina ne bodo s 1. avgustom več notirale na berlinski borzi.

Zlata zaloga Francoske banke je v preteklem tednu narasla za 285 milijonov frankov. Zlato kritje je zato poraslo od 78:13 na 78:48%.

Nemčija bo začela kovati novce ene marke iz niklja. Dosedanje srebrne vzame iz prometa.

»SLUŽBENI LIST«

kr. banske uprave Dravske banovine z dne 26. julija objavlja med drugim: Uredbo o sestavi in poslovanju drž. filmske centrale in o prometu s filmi. — Pravilnik o voditvi sodnega zadržnega registra za zadrage po zakonu in uredbi o kmetijskem kreditu. — Razglas banske uprave o zaostankih zavarovalnih prispevkov OUZD. — Objave banske uprave o pobiranju občinskih trošarin v letu 1933. — Razne objave sodišč in uradov ter druge objave.

Konec londonske konference

Končno se je londonska konferenca tudi oficijalno odgodila, večina ljudi pa bo dostavila k vesti o odgoditvi, da je ta prišla mnogo prepozno in da bi bilo mnogo boljše, če se konferenca sploh ne bi niti začela. Kajti po svetu narašča vedno večji odpor proti vsem velikim mednarodnim konferencam, ker si pravi svet, da te konference sicer veliko veljajo, da pa ne prinesejo nobene koristi. In zato so tudi mnogi nasprotniki Mussolinija temu pritrjevali, ko je napisal, da se morajo konference sploh nehati, ker ne prinesejo nič drugega ko razočaranje.

Vsaj za londonsko konferenco pa to tudi v resnici velja. V vseh svojih glavnih vprašanjih ni dosegla nobenega uspeha. Ena njenih glavnih nalog je bila, da doseže stabilizacijo valut na zlati podlagi in da zedinji v valutnem vprašanju ves svet. Učinek londonske konference pa je, da ima danes tri bloke držav, ki so si v valutnem vprašanju v najostrejšem nasprotju. Na eni strani blok zlatih držav, na drugi strani dolarski blok in med obema šterlinski blok, da o mednarodni stabilizaciji valut ni niti govora.

Druga glavna naloga konference, da doseže izboljšanje mednarodne trgovine, je ostala prav tako čisto nedosežena. Niti ena država ni znižala carin, niti ena država ni olajšala zunanje trgovine, vse je ostalo pri starem, ali pa se je še malo poslabšalo. Prav tako pa je propadel tudi tretji cilj konference, da doseže povišanje cen. Niti tekma v razvrednotenju cen ni prenehala in med angleško in japonsko industrijo se vodi danes še ostrejši boj kakor ob pričetku konference. Brez uspeha pa so ostali tudi vsi predlogi za boljšo organizacijo produkcije in odjema blaga. Niti za žito ni bil dosežen noben sporazum in predlogi konference v Stresi glede podonavskih držav so ostali prav tako le malo vpošttevani pobožna želja, ko vsi predlogi dunajškega kongresa M. T. Z.

Kar pa je najhuje, je to, da ni bil dosežen noben uspeh niti na plenarnih sejah, a tudi ne v odborih in pododborih, kakor je drastično opisal italijanski delegat na eni zadnjih sej konference. Tako

se je glasila njegova bilanca o delu konference:

»Konferenca ne le, da ni dosegla nobenega uspeha, ona je tudi brez vsakega rezultata. Samo treba pogledati poročila raznih pododborov, kako se glase:

Mlečni proizvodi: Prosi se Mednarodni zavod za poljedelstvo, da prouči vprašanje...

Sladkor: Prosi se odbor, da skliče drugi sestanek za proučitev...

Vino: Nasvetuje se sodelovanje z Društvom narodov v cilju...

Kava: Predloženi so predlogi za proučevanje...

Les: Seje se odlagajo na oktober...

Kakao: Skliče naj se nova seja...

Premog: Naproša se Društvo narodov, da skliče zainteresirane države, da prouče...« itd.

Torej povsod brez rezultata. V resnici žalostna bilanca.

In vendar ima tudi londonska konferenca svoje svetle strani. Ne sicer na gospodarskem polju, tem več pa na političnem. In na tem polju doseženi uspehi so nad vse pomembni, ker šele oni omogočajo zblizanje tudi na gospodarskem polju. Nejasnost na političnem polju je glavna ovira, da ne pride do gospodarskega sodelovanja med narodi. V tem pogledu pa pomeni londonska konferenca izboljšanje. Tako so osebni stiki v Londonu mnogo pripomogli, da bo pakt štirih res instrument miru in da bo podlaga za gospodarske sporazume v srednji Evropi. Londonska konferenca je nadalje z angleško-ruskim sporazumom ter paktom o napadanju omogočila, da Rusija zopet aktivno sodeluje v evropskem koncertu. Samo to dejstvo je tako pomembno, da ni bila londonska konferenca zaman.

In ta uspeh konference naj ne bo pozabljen, pa čeprav je bil dosežen le mimogrede. Toda z njim se odpirajo nove perspektive tudi za sodelovanje narodov na gospodarskem polju in ustvarjena je možnost za uspešnejšo gospodarsko konferenco, kakor pa je bila londonska. Je pač tako, da so trajni uspehi dosegljivi le polagoma in v etapah. Ena teh etap je bila tudi londonska konferenca.

TROŠARINE PROST ŠPIRIT ZA TVORNICI KISA

Finančni minister je odredil, da se sme tvornicam kisa izdati špirit brez plačila drž. trošarine in sicer za sod normalne velikosti (višina 2:25—2:50 m, premer 1:12 zgoraj, 1 m spodaj) za 24 ur največ 3 litre čistega špirta. Na tej podlagi je izračunati koliko sme katera tvornica nabaviti letno trošarine prostega špirta za izdelovanje kisa. Samo ta količina se sme dati tvornicam. Večje količine sme dovoliti le finančni minister ali davčni oddelek ministrstva.

TURISTIČNI PROPAGANDNI MATERIAL JE TREBA DATI PREGLEDATI

Trgovinsko ministrstvo je odredilo, da se mora dati ves turistični propagandni material, naj bo sestavljen v našem ali tujem jeziku, v pregled ali oddelku za turistiko pri trgovinskem ministrstvu, ali trgovinskim oddelkom na bankskih upravah ali pa Savezu za pospeševanje turističke v predhodno odobritev. Brez te odobritve bo vsako razširjanje propagandističnega materiala prepovedano.

Že v 24 urah

barva, plesira in kemlično snazi obleke, klubke itd. Skrobi in svetilolika srajce, ovratnike in manšete. Pere, suši, monga in lika domače perilo
tovarna JOS. REICH
Poljanski nasip 4—6. Seleburgova ul. 3.
Telefon št. 22-72.

»SLUŽBENI LIST«

kr. banske uprave Dravske banovine z dne 22. julija objavlja med drugim: Zakon o izpremembah in dopolnitvah zakona o ureditvi agrarnih odnošajev v Južni Srbiji in Crni gori in o naseljevanju južnih krajev. — Naredbo banske uprave o poslovanju gradbenih in kreditnih zadrug, ki dajejo svojim članom posojila, a poslujejo brez kapitalnega kritja. — Odredbo banske uprave o postavitvi komisij in komisarjev za pregled in razredbo sadja, namenjenega za izvoz. — Spremembo v zdraviliškem redu občine Bled. — Razne razglase sodišč in uradov ter razne druge objave.

Veletrgovina

A. ŠARABON v Ljubljani

priloga

špecerijsko blago

več vrst žganja, moko ter deželne pridelke — kakor tudi raznovrstno

rudninsko vodo

Lastna pražarna za kavo in mlini za dišave z električnim obratom

Telefon št. 26-66 Ceniki na razpolago!

Zunanja trgovina

ZA ZNIŽANJE PREVIŠOKE FRANCOSKE UVOZNE TAKSE NA LES

S 13. t. m. je uvedla Francija novo uvozo tako v višini 80 frankov od tone na les, ki se izvažajo iz naše države v Francijo in francoske kolonije. Ta pretirano visoka taksa onemogočuje skoraj vsak naš izvoz lesa v Francijo in francoske kolonije. Zato je Združenje trgovcev v Zagrebu poslalo trgovinskemu ministrstvu spomenico, v kateri prosi ministrstvo, da ono nujno intervenira zaradi te takse pri francoski vladi, ker je drugače vsak izvoz našega lesa v Francijo nemogoč. Zahtevi zagrebških trgovcev se pridružujejo tudi slovenski trgovci.

TRGOVINSKA POGAJANJA Z AVSTRIJO

Kakor poroča »Neue freie Presse«, še vedno niso privedla trgovinska pogajanja med Avstrijo in našo državo do pozitivnega uspeha. Avstrijski agrarci zahtevajo, da se omeji uvoz agrarnih pridelkov. Dočim bi avstrijski industrijalci želeli sporazum, da povečajo svoj izvoz v Jugoslavijo. Sedaj se skuša doseči kompromis na tej podlagi, da bi se sicer razni kontingenti za jugoslovansko blago znižali, da pa bi se nam dovoljeni kontingenti avtomatično povečali, če bi se povečal avstrijski izvoz v našo državo.

AVSTRIJA BO PRIČELA IZVAŽATI SLADKOR

Avstrija je začela v tako veliki meri gojiti sladkorno repo, da bo mogla v kratkem popolnoma kriti svojo potrebo na sladkorju. Lani je morala uvoziti Avstrija še 7 do 8 odstotkov konzuma, letos pa je potrebnja sladkorja padla za 17 odstotkov in bo mogla Avstrija sladkor še izvažati.

Pomaranče je črtal finančni minister iz seznama luksuznih predmetov.

Vrednost izvoza iz Južne Srbije, in to žive živine, žita, sviloprejk, kačkavalja cenijo izvozniki na 160 do 180 milijonov dinarjev.

Sovjetska Unija je naročila v poljskih gornjelezijskih rudnikih 15.000 ton železa in jekla. Poljska električna industrija pa bo dobavila Rusiji 10 močnih elektromotorjev. Poljaki pričakujejo pa še novih naročil iz Rusije.

Angleška delavska stranka je objavila proglas, v katerem pozivlja h bojkotu nemškega blaga. V proglasu se podrobno naštevajo vsi nemški predmeti, ki naj jih Angleži ne kupujejo več. Bojkot naj velja tudi nemškim filmom, paroplovnim družbam in preneha naj tudi vsak turističen obisk Nemčije. Proglas je naslovljen na vso angleško javnost in ne samo na delavce.

Adria prašek je boljši

Konkurzi in prisilne poravnave

Uvedeno je poravnalno postopanje o imovini trgovke Črtalič Ele v Devici Mariji v Polju. Poravnalni sodnik Avsec, poravnalni upravnik trg. zastopnik Aleksander Wissiak. Narok za sklepanje poravnave dne 1. septembra ob 9., rok za oglasitev do 26. avgusta.

Končno je poravnalno postopanje v zadevi Konzumne zadruge v Hrastniku.

Dobava prodaja

Gradbeno oddeljenje Direkcije drž. železnice v Ljubljani sprejema do dne 28. julija t. l. ponudbe o dobavi 500 kg železne pocinkane vrvi, 600 kg kotnega železa, 300 kg ploščatega železa in 600 kom. vijakov. — Strojni oddelek iste direkcije sprejema do dne 31. julija t. l. ponudbe o dobavi zakovic za kotle s polokroglo glavo in navadnih žičnikov, 790 kg železnih verig, do dne 1. avgusta t. l. pa o dobavi 10.000 kg portland cementa in do dne 2. avgusta t. l. o dobavi raznih vijakov, železne žice in podložnic za vijake.

Komanda pomorskega vazduhoplovstva v Divuljah sprejema do dne 31. julija t. l. ponudbe o dobavi 2000 m katranirane vrvi in do dne 5. avgusta t. l. o dobavi raznega materiala iz metala.

Direkcija državne železारे Vares-Majdan sprejema do dne 2. avgusta t. l. ponudbe o dobavi plinskih cevi.

Direkcija državnega rudnika Velenje sprejema do dne 2. avgusta t. l. ponudbe za 1 letno zavarovanje rudarskih objektov in inventarja pri Upravi drž. rudnika v Zabukovci, dalje o dobavi 250 kub. met. rdečega gramoza in 200 kub. met. rdečega peska, 2500 kosov raznih tiskovin in 50 kg ovojnega papirja. Tiskovine so na vpogled v pisarni Zbornice za TOI v Ljubljani. — Na dan 3. avgusta t. l. razpisuje ista direkcija dobavo 2800 kg svinjske masti, 600 kg sirove kave, 3200 kg riža, 2000 kg bučnega olja, 1200 kg terpentinovega mila, 3400 kg koruznega zdroba.

Direkcija drž. rudnika Kreka sprejema do dne 3. avgusta t. l. ponudbe o dobavi 20.000 kg portland cementa, 600 kg masti za jamske vozičke, razni električni material in 600 kg la riža.

Direkcija državnega rudnika v Kakmju sprejema do dne 4. avgusta t. l. ponudbe o dobavi 2000 kg bencina, 200 kg karbida, 50 litrov špirita, 70 kg laka, 20 kg navadne vrvi in smirkovega platna, 50 kg amonijaka, 5 kg lanenega olja, 10 kg krede, 50 škatlic za električne žepne svetilke, več kilogramov raznih barv, 25 kg terpentina, 30 vrčev za vodo, več strugal za žage (turpija), 20 gumenih cevi za stroje, 650 stekel za okna, 100 kg kita, 3000 kg strojnega olja, 1000 kg tovotne masti, 700 kg masti za jekleno vrv, 800 tabl sivega papirja in raznega drugega materiala.

LICITACIJA

Pri Komandi mornarice kralj. Jugoslavije v Zemunu bo dne 5. avgusta t. l. pismena licitacija za nabavo 625 vojnih zastav, 10 češkoslovaških, 5 grških, 10 rumunskih, 2 turških in 2 madžarskih zastav in 2700 m volnene tkanine za zastave. (Predmetni oglasi z natančnejšimi podatki so v pisarni Zbornice za TOI v Ljubljani interesentom na vpogled.)

Razno

NEMOČ ČLOVEKA ALI PARADOKS SEDANJE DOBE

Iz Nemčije pobegli pesnik Alfred Kerr je objavil duhovit članek o dvojnem obrazu sedanosti. V četrtem odstavku govori ljudem:

»Iznašli ste letala, vozila skozi ozračje, ustvarili ste radio, poleteli že v stratosfero, ustvarjate umetne vitamine, izračunati morete pota ozvezdij, otvarjati raketne železnice, zidate hiše v devetdeset nadstropij, morete človeški glas obdržati na platnu, fotografirati severni tečaj, v kratkem boste morda poleteli v osmih urah iz Evrope v Ameriko, živemu človeku morete presvetiti njegov skelet, pričarati mu moremo slike na neverjetne daljave... ne morete pa nasititi lačnih ljudi!

Vsak ve to, ... vseeno se ne bo nič izpremenilo. Na eni strani je vse, kar je potrebno za nasitjenje — toda na drugi strani ima neumnost sedanosti raje, da vse zgine in propade, kakor da bi se uporabilo za svoj namen. Živimo v najbolj pametni in najbolj neumni dobi vseh časov... <

ZAKAJ JE PRIŠLO DO SVETOVNE GO-SPODARSKE KRIZE?

Na to vprašanje dajo popoln odgovor te številke: Od leta 1913 do 1925 se je prebivalstvo na zemlji pomnožilo za 4%, proizvodnja deželnih pridelkov pa je narasla za 10%, proizvodnja sirovin pa celo za 25%. Vsa trgovina pa se je povečala za 7%.

Od leta 1925 do 1929 se je število prebivalstva na zemlji pomnožilo zopet le za 4%, proizvodnja poljedelskih pridelkov za 5%, sirovin za 20% in trgovina za 19 odstotkov.

Vzroki sedanje gospodarske krize segajo torej zelo daleč nazaj, že v predvojne čase. Proizvodnja se je na vsej štiti mnogo bolj dvignila ko število prebivalstva, da bi moglo to uživati preobilico produkcije in občutiti resnično blagostanje, bi se morala povečati tudi kupna moč prebivalstva. Čeprav pa se je življenjski standard v splošnem do l. 1929 dvignil, se vendar ni dvignil v tej meri, da bi prišel v sklad z večjo produkcijo. Treba zato gledati na to, da bodo ljudje več zaslužili in mogli potrošiti tudi več blaga. To je edina pot iz krize.

>IZTREBITI<

»Ostfront« v Gleiwitzu piše: »Židovski narod je hudičev narod. Je to narod morilcev in zločincev in zato treba ta narod iztrebiti«. In da ne ostane le pri besedi, kakor kaže ta inserat v »Jüdische Rundschau«: Zdravnik v Berlinu sredi 30 let, poročen, oče treh otrok, brez sredstev, brez in brez dohodkov išče kakršnokoli službo. — In je ne dobi.

PIVO IZ GROZDJA

Italijanski profesor Mazzi je baje odkril posebno postopanje, po katerem je mogoče iz grozdja izdelovati pivo. Grozdje pride v stiskalnico, nato pa doseže Mazzi z nekaterimi dodatki isto vrenje, kakor nastane pri fabricaciji piva iz ječmena. Pred kratkim je Mazzi razkazoval svojo iznajdbo strokovnjakom, ki so izjavili, da iz grozdja izdelano pivo v ničemer ne ostaja za pravim pivom. Nova iznajdba, če se bo res posrečila, bo za Italijo velikega pomena, ker je pivo v Italiji dražje od vina in se skoraj vse pivo uvaža iz tujine.

*

Italijanski sportni komisar je prepovedal nogometno tekmo Rim : Zagreb.

V treh letih ne sme priti nobena ženska obleka iz Francoske v Nemčijo, so sklenili narodni socialisti. Izdali pa ne bodo direktnih prepovedi, temveč z nadlegovanjem žen preperečili, da bi te še hotele trpeti sitnosti zaradi francoskih kostimov.

Nemška vlada je prepovedala za tri mesece Ludendorffov list »Die Volkswarte«. Bivši Hitlerjev zaveznik v münchenskem puču je namreč danes njegov odkrit nasprotnik.

Prihodnja vojna bo zračna vojna, je dejal minister Balbo, in zato bi morale vse vlade, ki jim je pri sreju obramba njih naroda, na vso moč pospeševati vojno letalstvo.

Neprosto voljen uspeh Hitlerja je, da se je sovjetska Rusija vrnila k slovanski politiki stare Rusije in da tudi oficijalno v svojem časopisju nastopa proti reviziji versajske mirovne pogodbe. Rusija je postala v tem konservativen faktor v svetovni politiki, a si obenem pridobila v evropski politiki oni vpliv, ki ga je imela nekoč Rusija. Tako poroča iz Rusije stalni dopisnik dunajske »Neue Fr. Presse«.

UGLEDNA NAŠA ZALOŽBA UMETNIŠKA PROPAGANDA

ki je pravkar končala izdajo prvega slovenskega leksikona, ki smo ga Slovenci tako težko pogrešali, nadaljuje v svojem zaslužnem delovanju in najavlja izdaje Trgovskega leksikona. Kakor pojasnjuje pričujoči številki našega lista priloženi prospekt, gre za obsežno, globoko zasnovano enciklopedijo trgov. znanja, delo, ki ga posedujejo le veliki narodi. Ni nam mogoče dovolj priporočiti subskribiranje te, za podvig trgovske izobrazbe tako silno potrebne publikacije.

ZBRANI SPISI SENOE

V založbi Binoze (Biblioteke novinarske zadruge) v Zagrebu izhaja jubilejna izdaja zbranih spisov Senoe, tega odličnega hrvatskega pesnika in pisatelja ter iskrenega prijatelja Slovencev. Spisi Senoe so znani tudi med Slovenci, tako zlasti njegova »Kmečka vojska«, njegov nepozabni spis s Prešernovega groba, Zlatarjevo zlato in druga dela. — Sedaj je izšel X. zvezek zbranih spisov v izdaji Binoze, ki jih urejuje dr. Anton Barac, eden najboljših poznavalcev Senoe in njegove dobe. — Oprema vseh knjig Binoze je odlična, tisk jasen in lep, a pri tem so knjige silno poceni. Tako velja X. zvezek Zbranih spisov, ki ima nad 470 strani, za naročnike Binoze broš. le 30— Din, vezan pa 40— Din. Knjigotržna cena je sicer 80, oz. 90 dinarjev. Zbrani spisi Senoe so izredno izdane Binoze, dočim izhajajo v redni izdaji Binoze samo moderni in aktualni avtorji. Tako je bila zadnja knjiga, ki jo je izdala Binoza, Dinamit našega ameriškega rojaka Louisa Adamiča. Poleg tega znamenitega dela je izdala Binoza še 16 drugih velikih romanov in sicer: Jacka Londona, Fjodora Gladkova, E. Kische, Sinclaira Lewisa, Mirka Jelušiča (Cezar in Don Juan), Uptona Sinclaira, Ilje Ehrenburga, Gjura Vidovića, Pavla Szaba, Andria Malvauxa, Maksima Gorkega in Georgesa Ferrea. Tudi Adamičev Smeh v džungli je že izšel v izdaji Binoze. Kdor želi priti do cenenih in lepo opremljenih knjig, naj piše na Binozo, Nakladni zavod, Zagreb, Bogovičeva ul. 5 po prospekt, ki mu ga zavod pošlje brezplačno.

Trzna poročila

LJUBLJANSKI ŽIVILSKI TRG

Trg je vedno dobro založen, tako tudi zadnji v sredo. Sadja je na trgu posebno mnogo. Prodajajo se še češnje, ki jih je posebno na kmetem trgu mnogo. Prodajajo se po 2-50, hrustavke pa po 5 Din kg. Mno-

go je bilo na trgu malin, ki so se prodajale po 4 Din liter, a se je dobila tudi kila malin po tej ceni. Za marelice je živahno zanimanje. — Na zelenjadnem trgu se posebno kupovala sladka paprika in sicer po 75 par kos. Stroški fižol slabše vrste je bil po 2-50, bolj se je kupoval boljše vrste ki je bil po 4-5 Din kg. Kumaric za vlaganje je mnogo in se je dobilo za 10 Din že 100 kumaric. Kg kumar velja 5 Din. Glava endivije je po dinarju, ostala salata še znatno cenejša. Paradižniki so po 5 Din za kg. Zelo debele buče so prodajali po 1-50 glavo, novi ohrovt je bil po 1-50 za kg rdeča koleraba, ki pa je še drobna, po dinarju pet kosov. Cvetača je po 4 Din glava. — Jajca so se prodajala po 1-25 par

DUNAJSKI PRAŠIČJI SEJEM

Na trg, dne 25. t. m. je bilo postavljenih 6176 pršutarjev in 5099 špeharjev, od tega iz Jugoslavije 2664. Cene so bile te: angleški križani od 1-30—1-48, kmetski od 1-20 do 1-36, špeharji I. vrste od 1-28—1-32, stari špeharji od 1-20—1-25; pršutarji od 1-20 do 1-65. V začetku sejma živahna kupčija je proti koncu popustila. Špeharji so se prodajali za 5, angleški križani za 8 in pršutarji za 10, v nekaterih primerih celo za 15 grošev.

CENA PŠENICE V BUDAPEŠTI PADLA

V sredo in četrtek je začela cena pšenice v Budapešti naglo padati. Padec cen razlagajo kot posledico špekulacije nemške tvrdke Farben-Industrie, ki je dobila dovoljenje, da svoje zamrle terjatve na Madžarskem uporabi za izvoz pšenice na Madžarske. Ker je tvrdka hotela na vseh način priti do denarja, ni gledala dosti na ceno in jo ponujala na tujih trgih ceneje kakor pa je bila na trgu. Nato je madžarska Narodna banka prepovedala tvrdki nadaljnji izvoz, ta pa je nato vrgla na trg vsa kupljena pšenico, ki jo je bilo 120.000 metstotov. Ta velika ponudba pšenice je nato povzročila nagli padeč cene pšenice.

Adria prašek je boljši

NA MADJARSKEM SE OBETA DOBRA ZETEV

Po uradnih podatkih bo znašal letošnji zetveni donos na Madžarskem po priliki (v milijonih meterskih stotov): pšenice 22-2, rži 9, ječmena 7-2 in ovs 3. Stanje koruze se popravlja. Sodiijo, da bo imela Madžarska letos za izvoz sedem do osem milijonov stotov. Letošnja zetev na Madžarskem se ceni kot rekordna.

**Kakor juhi sol,
tako pripada Kathreiner Kneip-
povi sladni kavi Pravi „Franckov“
dodatek!**

Brzojavni: Krispercoloniale Ljubljana — Telefon št. 2263

Ant. Krisper Coloniale
Lastnik: Josip Verlič

Veletrgovina kolonialne robe.	Ljubljana	Zaloga špirita, raznega žganja in konjaka.
Velepražarna kave. Mlini za dišave.	Dunajska cesta 33	Mineralne vode.
Točna postrežba.	Ustanovljeno leta 1840	Ceniki na razpolago

Trgovci in industrijci!

Trgovski list

se priporoča za inseriranje!

TISKOVINE

vseh vrst: trgovske, uradne, reklamne, časopise, knjige, večbarvni tisk hitro in poceni!

TISKARNA MERKUR
LJUBLJANA, GREGORČIČEVA 11/23
Tel. 25-52. Telegram: Tiskarna Merkur